

На основу члана 55. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/2005, 100/2007- аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013, 99/2014, 45/2015- аутентично тумачење, 68/2015), члана 26. Статута Факултета спорта и физичког васпитања у Нишу, Наставно-научно веће Факултета спорта и физичког васпитања у Нишу, на својој седници одржаној дана 27.12.2016. године, донело је следећу

ОДЛУКУ

ДОНОСИ СЕ Одлука о усвајању ПРОГРАМА НАУЧНО ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА Факултета спорта и физичког васпитања у Нишу, за период 2017. до 2020. године.

Програм је саставни део ове одлуке.

Одлуку доставити: продекану за науку, општој служби и писарници Факултета спорта и физичког васпитања у Нишу.

НАСТАВНО НАУЧНО ВЕЋЕ ФАКУЛТЕТА СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У НИШУ

Број: 04- 2482/6

У нишу, 27.12.2016. године

Декан

Проф. др Милован Братић

Универзитет у Нишу
ФАКУЛТЕТ СПОРТА И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

ПРОГРАМ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА
за период од 2017. до 2020. године

[децембар 2016. година]

Садржај:

1. Увод.....	2
2. Циљ Програма научноистраживачког рада.....	3
3. Предуслови и ресурси за научноистраживачки рад.....	3
4. Поступци за обезбеђење научноистраживачког рада	4
5. Рад на побољшања научноистраживачког рада у наредном периоду.....	4
Акредитација Факултета као научноистраживачке организације	5
Пројекти	5
Кадрови	6
Опрема	7
Издавачка делатност.....	8
Организација научних скупова	8
Међународна сарадња.....	8
Контрола квалитета научноистраживачког рада.....	9
Финансијска средства за научноистраживачки рад	10
6. Закључак	11

1. Увод

Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Нишу (у даљем тексту Факултет) обавља научноистраживачку, и стручну делатност у оним областма науке које су релевантне за образовање стручњака из образовно-научне области физичко васпитање и спорт. Садржаји програма који се реализују на Факултету ослањају се на савремена научна и научноистраживачка достигнућа, па се на овај начин остварује јединство образовног, научноистраживачког, и стручног рада. Научноистраживачки рад који се реализује на Факултету, има за циљ да допринесе реализацији стратешких циљева који су усклађени са националним и европским циљевима и стандардима високошколског образовања.

Програм научноистраживачког рада Факултета (у даљем тексту Програм) за период од 2017. до 2020. године, представља документ којим се утврђују мере и поступци за унапређење изврности у науци у наредном периоду. Програм проистиче из мисије и визије Факултета, као и Стратегије научноистраживачког рада Факултета и заснован је на Закону о научноистраживачкој делатности, Закону о високом образовању, Закону о иновационој делатности и Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2016. до 2020. године, као и Статутом Факултета.

Носилац научноистраживачког рада је Наставно-научно веће Факултета. Научно-истраживачки рад на Факултету организује се кроз активности Центра за мултидисциплинарна истраживања.

Планирање развоја научноистраживачког рада полази од чињенице да промовисање високих стандарда у образовању и васпитању морају да се заснивају на резултатима утемељених и проверљивих емпиријских и теоријских истраживања, односно да се заснивају на научноистраживачки потврђеним анализама и чињеницама,

Научноистраживачка делатност Факултета обухвата:

- објављивање научних радова у међународним, водећим националним, категорисаним на SCI листи, од значаја за развој одговарајуће научне области;
- учешће на научноистраживачким пројектима као и имплементација и евалуација њихових резултата;
- објављивање научних монографија, часописа и других библиотечких материјала;
- учешће на међународним и домаћим научним скуповима и конференцијама;
- гостовања страних универзитетских професора и гостовања професора Факултета као предавача на факултетима у иностранству;
- научноистраживачка делатност у оквиру међународне сарадње и учешће у међународним пројектима;
- организација научних скупова;
- сарадња са надлежним министарствима, универзитетима, осталим факултетима у саставу Универзитета, институтима, другим научноистраживачким

организацијама и институцијама које се баве научноистраживачким радом у земљи и иностранству;

- повећање научног потенцијала кадрова Факултета.

Научноистраживачка делатност Факултета остварује се на неколико нивоа:

- индивидуални научноистраживачки рад наставника и сарадника;
- тимски научноистраживачки рад наставника и сарадника;
- индивидуални и тимски научноистраживачки рад наставника и сарадника на пројектима националног нивоа;
- индивидуални и тимски научноистраживачки рад наставника и сарадника на интернационалним пројектима и у области сарадње са научноистраживачким организацијама у иностранству;
- научноистраживачки рад у оквиру докторских студија.

Факултет предлаже план активности којима би се у току наредног периода обезбедило побољшање услова за научноистраживачку делатност.

У овом Програму сагледани су постојећи услови за научноистраживачки рад и дефинисан је план за унапређење научно-истраживачког рада у даљем периоду. Мере предвиђене овим Програмом представљају скуп активности од којих су неке усмерене на побољшања која је могуће решити у релативно кратком временском оквиру, али је већина фокусирана на остваривање суштинских и дуготрајних позитивних ефеката који воде према квалитетнијем научноистраживачком раду.

2. Циљ Програма научноистраживачког рада

У Програму научноистраживачког рада Факултета сагледани су постојећи услови за научноистраживачки рад и дефинисан је план за унапређење садашње позиције. Циљ Програма је да се интензивира и унапреди научноистраживачки рад кроз рационалнију организацију, повећање компетенција, бољу опремљеност, контролу и друго.

3. Предуслови и ресурси за научноистраживачки рад

Факултет се перманентно бави научноистраживачком делатношћу и припрема, и реализује научне, и стручне програме и пројекте. У осмишљавању и планирању ових програма учествује наставно особље. Постоје сви предуслови за реализацију научноистраживачког рада:

- Факултет има акредитован студијски програм докторских студија за стицање научног звања доктор наука – физичко васпитање и спорт. У плану докторских студија посебно је акцентовано објављивање научних и стручних радова и

њихово бодовно вредновање у поступку одобравања и у поступку оцене и одбране докторске дисертације.

- Постоји међународна сарадња Факултета са другим факултетима и универзитетима, како би се стицала неопходна међународна научна искуства.
- Конституисан је Центар за мултидисциплинарна истраживања и сачињен правилник о његовом раду;
- У Центру за мултидисциплинарна истраживања створене су могућности за коришћење података из електронских научних база података и коришћење других погодности електронске телекомуникационе технологије;
- Постоје материјално-технички услови и адекватна опрема за научноистраживачку делатност која се налази у оквиру Центра за мултидисциплинарна истраживања.
- Библиотечки фонд перманентно се попуњава новим књигама, часописима, зборницима и другим библиотечким јединицама. Особље библиотеке и корисници услуга за коришћење документације обучени су за коришћење услуга КОВБОН-а и СОВВИС-а, преко кога се могу добити бројне неопходне информације и подаци;
- Истраживачки кадар адекватан је потребама за научноистраживачки рад Факултета. На Факултету ради, тренутно, 47 наставника и сарадника, и то 41 доктора наука и 6 асистената. Структура по звањима је следећа: 19 редовних професора, 11 ванредних професора, 11 доцената и 6 асистената.

4. Поступци за обезбеђење научноистраживачког рада

Факултет обезбеђује и унапређује квалитет научноистраживачког рада:

- а) перманентном контролом спровођења развојне политике, стратегије и усвојених планова и програма научноистраживачког рада наставника и сарадника;
- б) евидентирањем резултата научноистраживачког рада, као и њиховом евалуацијом ради утврђивања и праћења научне и стручне компетенције наставника и сарадника, односно Факултета у целини;
- в) вредновањем резултата научноистраживачког и стручног рада наставника и сарадника у поступку избора у наставничка и истраживачка звања.

5. Рад на побољшања научноистраживачког рада у наредном периоду

Најважније активности које очекују Факултет у наредном периоду, а које су предвиђене Програмом су:

- Акредитација Факултета у области научноистраживачког рада, као научноистраживачке организације,

- Реализација научноистраживачких пројеката,
- Рад на побољшању научног потенцијала кадрова,
- Мере за квантитативно и квалитативно побољшање опреме,
- Издавачка делатност,
- Организација научних скупова,
- Међународна сарадња,
- Систем контроле квалитета научноистраживачког рада,
- Рад на обезбеђивању финансијских средстава за научноистраживачки рад.

Акредитација Факултета као научноистраживачке организације

Планирају се активности на припреми и акредитацији Факултета као научноистраживачке организације код Одбора за акредитацију научноистраживачких организација Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Факултет је на основу одлуке од 23.12.2013. године акредитован како државни факултет у области друштвених наука – физички тренинг, моторичко учење и спорт, за обављање научноистраживачке делатности за период од 4 године. Како у наредном периоду истиче четворогодишња акредитација, потребно је да се Факултет реакредитује. Планира се предаја „захтева“ за акредитацију Факултета као научноистраживачке организације у фебруару-марту месецу 2017. године.

Пројекти

Будући научноистраживачки пројекти реализоваће се у оквиру Центра за мултидисциплинарна истраживања Факултета.

До расписивања новог конкурса Министарств просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије за нови пројектни циклус од 2017. године, планиран је наставак реализације пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије: 1) ОИ179019 – „Разлике и утицаји максималне снаге мишића на густину коштаног ткива између спортиста и неспортиста средњешколског узраста“; 2) ОИ179024 – „Биомеханичка ефикасност врхунских српских спортиста“; 3) ОИ179056 – „Физичка активност и фитнес компоненте старих људи“; 4) ИИИ44004 – „Развој и интеграција технологија пројектовања интелигентног мехатроничког интерфејса за примену у медицини – HUMANISM“; 5) ИИИ41018 – „Превентивни, терапијски и етички приступ предклиничким и клиничким истраживањима гена и модулатора редокс ћелијске сигнализације у имунском, инфламаторном и полиферативном одговору ћелије“.

У оквиру предстојећег циклуса за реализацију пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, планира се да се да се конкурише са 5 (пет) пројеката чији би носилац био Факултет, и са 3 пројекта

других научноистраживачких организације у којима би учествовали наставници и сарадници Факултета у форми партнера. Планира се да пројекти обухвате следеће области: (1) примену нових технологија у праћењу физичког развоја, телесног статуса и моторичких способности деце школског узраста; (2) евалуацију стања функционалних способности, биомеханичких карактеристика и моторике школске деце; (3) утврђивању ефеката различитих програма физичких активности на фитнес параметре старих особа; (4) ефекти физичког вежбања на антрополошке параметре деце са инвалидитетом; (5) физичке перформансе и телесна композиција врхунских спортиста.

Формирани су истраживачки тимови, који ће пратити конкурсе и услове конкурисања и упоредо са тим припремати одговарајуће пројекте.

Наставиће се финансирање пројеката средствима Факултета (Антрополошке карактеристике деце југоисточне Србије - стање, промене и тренд). Планирано је да се у реализацију пројеката укључе сви наставници и сарадници Факултета.

Наставници и сарадници Факултета укључиваће се у заједничке пројекте у оквиру међународне сарадње која постоји између Факултета и бројних истородних факултета из окружења и појединих земаља Европске уније. Факултет ће радити на обимнијем и интензивнијем ангажовању у изради заједничких пројеката научних истраживања са организацијама и институцијама у иностранству са којима има потписане уговоре о међусобној сарадњи.

Планирано је укључивање Факултета у пројекат Horizont 2020 пројекта (Medical Fitness for Chronic Diseases Prevention and Comorbidities Management), односно његовог потпројекта у Србији, као и укључивање на нове Темпус пројекте.

Планирано је формирање Комисије за научноистраживачке пројекте, чији би основни задатак био праћење актуелних конкурса у области научноистраживачког рада, и адекватним активностима упознавала и информисала истраживаче о захтевима и могућностима у појединим областима, као и припремању материјала за конкурисање на поједине конкурсе.

Кадрови

Повећање научног потенцијала и нивоа научне компетенције кадрова Факултета представља један од приоритета у наредном периоду.

Најважније мере које су оријентисане на повећање научног потенцијала кадрова огледаће се у:

- *Подстицању и подржавању свих активности усмерених на развој каријере и континуирано унапређење научноистраживачких компетенција.* Планира се да Факултет финансира учешће наставника и сарадника на курсевима страних језика, курсевима менаџмента у науци и краћим студијским боравцима изван организованих мрежа размене наставника. Активно ће помагати код постдокторског усавршавања у земљи и/или у иностранству. У предстојећем периоду планира се и да што је могуће

већи број наставника и младих истраживача (сарадника, студената) слуша део наставе сродног иностраног програма докторских студија или да ради на конкретном пројекту на Факултету или на другим сродним факултетима

- *Унапређење нивоа мобилности наставника и сарадника*; извођење ових активности биће омогућено коришћењем постојећих интернационалних мрежа за размену истраживача, као и различитих програма и пројеката.
- *Ангажовање еминентних стручњака*; Факултет ће ангажовати стручњаке у појединим областима како позивне или гостујуће предаваче на докторским студијама или у оквиру предавања на конференцијама које организује.
- *Јачање научноистраживачког и наставног кадра* повећањем броја наставника и сарадника, и испуњавањем захтева за изборе у звања.
- *Селекција кадрова*; Факултет ће спроводити систематску дугорочну политику квалитетне селекције кадрова и њиховог даљег напретка и различитих усавршавања.

Успешно спровођење наведених активности довешће до дуготрајних позитивних ефеката од којих ће неки бити мерљиви на крају планираног периода (нпр. повећан обим учешћа у интернационалној размени, више објављених радова у часописима са СЦИ листе, повољнија категоризација истраживача према критеријумима Министарства просвете, науке и технолошког развоја, повећан број финансираних истраживачких месеци, повећан број наставника и сарадника који су укључени у систем мобилности и др.).

Опрема

Квантитет и квалитет постојеће опреме на Факултету у великој мери задовољава основне услове за реализацију научноистраживачке делатности, али је потребно задржати постојећи темпо у набавци и обнављању опреме, како би се она подигла на виши ниво. Ово може бити изазов с обзиром на већ постављене високе стандарде, али и недостатак простора. Побољшања квалитета и квантитета опреме реализоваће се кроз активности које су оријентисане на правилно интегрисање сваке нове опреме у инфраструктуру Факултета, правилно коришћење и оптимизацију коришћења постојеће опреме. У предстојећем периоду планирано је побољшање услова за научноистраживачки рад куповином и/или изнајмљивањем опреме, а средства за ове активности биће обезбеђена из буџета појединачних научноистраживачких пројеката финансираним од стране Министарства или Факултета. Унапређење постојеће и набавка нове научноистраживачке опреме реализоваће ће руководство Факултета, које ће стимулирати иницијативе за писање предлога научноистраживачких пројеката који за приоритет имају побољшање инфраструктуре и куповину опреме за Центар за мултидисциплинарна истраживања Факултета.

Планирана је куповина и инсталирање лабораторијске и теренске опреме којима би

било могуће вршити дијагностику у области функционалних способности, телесне композиције, нивоа физичких активности, моторичке равнотеже, као и опреме за процену мишићне снаге (тредмил трака; InBody Body Composition Analyzer, тензиометријска платформа; акцелерометри).

Свако побољшање услова за коришћење и набавку важан је аспект у дуготрајном и одрживом унапређењу научноистраживачке делатности. Успех планираних активности биће мерљив на крају предвиђеног периода на основу броја нове купљене опреме.

Издавачка делатност

Факултет обавља издавачку делатност у оквиру своје укупне делатности. Припрема и објављује наставне, научне и стручне публикације, периодичку и информативне публикације. Издавачка делатност уређена је Правилником о издавачкој делатности, који треба ревидирати у наредном периоду. Планира се наставак постојеће издавачке делатности, која се огледа у издавању часописа: Физичко васпитање и спорт кроз векове, и учествовању као суиздавач за часопис *Facta Universitatis, Series: Physical Education and Sport*. Такође, планирано је и издавање монографских публикација наставника Факултета које су произашле и везане су за пројекте које Факултет реализује. Планирано је издавање 10 (десет) монографских публикација.

Факултет ће радити на подизању рејтинга часописа које објављује. О подизању рејтинга часописа стараће се декан, продекан за науку и међународну сарадњу и главни и одговорни уредници часописа.

Организација научних скупова

Програмом Факултета предвиђено је одржавање научних скупова било као организатор или суорганизатор. Планира се наставак досадашњег успешног ангажовања у организацији међународне научне конференције „ФИС Комуникације – у спорту, физичком васпитању и рекреацији“, као и организовање „SPE Balkan SKI“ конференције. Усклађеност са научним стандардима утврђиваће програмски одбор, а резултати научних скупова биће презентовани научној и стручној јавности у одговарајућој форми, путем зборника радова, зборника зајетака и др.

Факултет ће конкурисати код Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије за суфинансирање научних скупова.

Међународна сарадња

Факултет као високошколска институција развио је сарадњу са многим сродним институцијама у земљи и иностранству и потписао уговоре о сарадњи. Сарадња се одвија кроз размену: наставника, сарадника и студената, научно-стручне литературе, заједничких истраживања, пројеката, рада у институтима тих факултета, коришћење

библиотечких и информационих ресурса, као и учешће у њиховим постојећим пројектима и др.

У наредном периоду Факултет ће наставити са реализацијом досадашњих облика сарадње са свим институцијама са којима је потписан уговор или протокол о научној и наставној сарадњи. Планира се подношење пријава за међународне пројекте у коме би Факултет био носилац и/или координатор (Horizont 2020, Tempus, IPA). Такође, планира се и потписивање нових међународних протокола и уговора за научноистраживачки рада са институцијама са којима Факултет није остварио сарадњу или са којима истичу уговори о сарадњи (University of Thessaly, Volos, Грчка; Факултет за тјелесни одгој, Тузла, Босна и Херцеговина; Aristotle University of Thessaloniki, Greece; Faculty of Health and Human Sciences, Metropolitan College of Thessaloniki, Greece; Faculty of physical Education, sport, University of Veliko Trnovo, Bulgaria; Faculty of Sport Sciences, University of Granada, Spain; Institute for Kinesiology Research, Science and Research Centre, University of Primorska, Koper, Slovenia; Lithuanian Sport University, Kaunas, Lithuania; Science and Research Centre Koper, Institute for Kinesiology Research, Slovenia; Sports Science Department, Reykjavik University, Iceland; University of Rome "Foro Italico", Italy; University of Rome "Foro Italico")

Контрола квалитета научноистраживачког рада

Систем контроле квалитета представља један од основних елемената за имплементацију европских научних стандарда. Факултет је успоставио систем за самоевалуацију, контролу и систематско праћење и евалуацију научноистраживачког рада наставника, сарадника и научног подмлатка.

Одбор за научноистраживачки рад и међународну сарадњу и продекан за науку и међународну сарадњу ће у наредном периоду подносити извештај о раду, у оквиру својих надлежности, телима и органима Факултета, који ће се односити на утврђивање реалног стања у погледу квантитета и квалитета научноистраживачког кадра, квалитета простора и опреме, стања библиотечког фонда и нивоа доступности литературе у штампаном и електронском облику, као и о осталим факторима који показују услове за научноистраживачки рад. Одбор за научноистраживачки рад вршиће детаљну анализу научне компетенције свих истраживача и предлагаће мере за унапређење научног потенцијала. Савет Факултета и руководство ће пратити динамику реалног финансирања и потрошње ресурса који су намењени за научноистраживачки рад. Планирано је да Факултет оцењује у ком се обиму студенти укључују и уводе у научноистраживачки рад (број студената, размена студената, укљученост студената у пројекте и др.), као и да прати и процењује компетенције младих истраживача које ће се огледати у квантитету и квалитету публикација.

Финансијска средства за научноистраживачки рад

Програмом се планира да се средства за научноистраживачку делатност Факултета ефективно повећају, а да се финансирање реализује на основу следећег:

1. *Средства која се добијају на основу одобрених пројеката којима се конкурише на конкурсима Министарства просвете, науке технолошког развоја Републике Србије и Министарства омладине и спорта.*

Факултет има 3 (три) одобрена и финансирана пројекта од стране Министарства просвете и науке од 2011. године, чији је носилац и 2 (два) у којима учествују наставници и сарадници, где је Факултет носилац подпројеката. Факултет је акредитован за обављање научноистраживачке делатности у области друштвених наука и има могућност да конкурише за нове пројекте и тиме обезбеди одређена материјална средства за реализацију научноистраживачког рада. Будући да ће ово и даље бити најважнија финансијска потпора научноистраживачког рада Факултета, планира се да се ова средства увећају на основу повећања броја предлога пројеката чије ће финансирање бити одобрено, као и на основу повећања броја истраживача са високом категоријом (А1-А3).

2. *Повећање, финансирања научноистраживачког рада од стране међународних фондова/пројеката.*

Факултет ће подржати укључивање што већег броја наставника и сарадника у међународне пројекте преко којих ће се обезбедити додатна средства за научноистраживачки рад.

3. *Средства Факултета.*

На Факултету постоји Правилник о усавршавању наставника и сарадника на основу кога сваки заинтересовани наставник и сарадник за научноистраживачки рад добија одређена средства. Планира се да се у наредном периоду средства повећају, чиме ће се омогућити квалитетнији научноистраживачки рад.

4. *Средства која се обезбеде од наручиоца и корисника научноистраживачких пројеката.*

Начин коришћења тих средстава уређен је Правилником о раду Центра за мултидисциплинарна истраживања Факултета. Планира се да се средства која се добијају овим путем повећају и уложе у даљи научноистраживачки рад.

5. *Ефикаснији финансијски менаџмент.*

Планира се да се појачаном контролом потрошње трошкова који су намењени научноистраживачком раду обезбеди ефикаснији начин финансирања. Планирано је да се стимулацијом наставника усмери део средстава за унапређење личних научних компетенција.

6. Закључак

Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу има основне услове за развој научноистраживачке делатности у наредном периоду. Донети су одговарајући документи и упутства којима се регулише научноистраживачки рад, а претходни период, показао је да су истраживачи квалификовани за научноистраживачки рад, публиковањем научних и стручних радова и учешћем у пројектима. Подизање квалитета научноистраживачког огледаће се:

- кроз учешће на конкурсима Министарства науке са конкурентним пројектима,
- кроз свеобухватније повезивање са институтима и високошколским установама у области спорта, физичког васпитања и рекреације, као и повезивање са другим факултетима медицинског поља науке и друштвено-хуманистичког поља науке у решавању конкретних проблема у области, спорта, физичког васпитања и рекреације,
- кроз лично ангажовање сваког наставника и сарадника у презентацији резултата сопствених истраживања у водећим међународним часописима,
- кроз обезбеђивање финансирања нових пројеката које не финансира Министарство науке,
- кроз изналажење средстава за нову, недостајућу научноистраживачку опрему
- кроз подизање потенцијала научног кадра,
- кроз наставак научноистраживачке делатности несмањеним интензитетом.

Програм полази од реалног стања тренутног научног кадра и материјалних ресурса Факултета. Постављени циљеви јасно су формулисани, а евалуација Програма биће мерљива конкретним параметрима, и могућа након предвиђеног периода

Остваривањем постављених циљева, Факултет остварује мисију развоја друштва заснованог на знању и обезбеђује услове за одрживи развој.